

Arbejdstilsynet

Høring vedrørende udkast til forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsmiljø

Med brev af 15. september 2008 har Arbejdstilsynet sendt et lovudkast om ændring af arbejdsmiljøloven i høring.

Det fremsendte lovudkast giver DA anledning til følgende bemærkninger:

Ad Fordobling af bøder, hvor ulykke/overtrædelse har medført dødsfald eller alvorlig personskade

DA er og har altid været af den opfattelse, at klare og alvorlige overtrædelser af de materielle regler skal straffes konsekvent og mærkbart. Det er endvidere DA's klare opfattelse, at overtrædelser, der fører til skade på liv og helbred, i overensstemmelse med almindeligt anerkendte udmålingsprincipper bør anses som skærpene omstændigheder.

Der er gennem årene gennemført ikke ubetydelige skærpelser af sanktionerne for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Seneste skete det i 1997, hvor ændringerne resulterede i en fordobling af det generelle bødeniveau.

De gentagne gange gennemførte skærpelser har således betydet en væsentlig forhøjelse af det generelle bødeniveau, ligesom domstolene med baggrund i gældende lovgivning har hjemmel til også i konkrete tilfælde at fastsætte endog særdeles alvorlige sanktioner.

Efter DA's opfattelse er den i dag gældende retstilstand tilfredsstillende, og evt. nye skærpelser bør derfor overvejes og begrundes meget nøje. Udgangspunktet for sådanne overvejelser bør være en grundig analyse og dokumentationen af behovet og den forventede effekt af et skærpet sanktionsniveau. I forbindelse med en sådan nærmere analyse bør selvsagt inddrages en nærmere kortlægning og vurdering af arbejdsulykker, herunder de nærmere omstændigheder m.v.

DA er ikke kendt med, at sådanne analyser foreligger, ligesom heller ikke lovforslagets bemærkninger peger herpå. Arbejdstilsynet har således også på DA's direkte forespørgsel herom givet udtryk for, at den foreslåede bødeforhøjelse først og fremmest skal opfattes som et politisk begrundet signal.

På denne baggrund kan DA ikke på det foreliggende grundlag give tilslutning til den foreslåede skærpelse af bødeniveauet. DA kan endvidere nære en betydelig bekymring for, at lovudkastet på det eksisterende grundlag vil kunne risikere direkte at modarbejde det angivne politiske formål med den bebudede skærpelse. For det meget store og stadig stigende antal virksomheder, der arbejder seriøst og målrettet med arbejdsmiljøet, kan et generelt, ubegrundet

3. oktober 2008
TPN/TAS/HBH

Fordobling af bøder
m.v.doc

og unuanceret politisk signal af den herom handlede karakter næppe virke befordrende og motiverende for den fortsatte arbejdsmiljøindsats.

DA skal opfordre beskæftigelsesministeren til – således som DA tidligere har givet udtryk for i Arbejdsmiljørådet – at indlede et samarbejde med arbejdsmarkedets parter om gennemførelsen af de nødvendige analyser som grundlag for evt. lovinitiativer.

Ad Hjemmel til påbud om midlertidige foranstaltninger i forbindelse med undersøgelsespåbud

Efter forslaget skal Arbejdstilsynet ved afgivelse af undersøgelsespåbud efter § 21, stk. 1, kunne påbyde, at arbejdet kun må udføres ved brug af midlertidige sikkerhedsforanstaltninger, indtil det påbudte undersøgelsesresultat foreligger, når Arbejdstilsynet skønner, at arbejdet vil kunne indebære en overhængende, betydelig fare for de ansattes sikkerhed og sundhed.

Der er efter DA's vurdering tale om en endog overordentlig vidtgående beføjelse, der så vidt ses intet sidestykke har i anden lovgivning.

Det anføres i bemærkningerne, at der er "behov" for en sådan bestemmelse (bemærkningerne side 6). Det har dog ikke hidtil været muligt at få nærmere oplysninger om eller overbevisende konkrete eksempler, der nærmere kunne dokumentere behovet for den foreslåede bestemmelse. Det er DA's klare opfattelse, at den gældende bestemmelse i § 77, stk. 2, i arbejdsmiljøloven giver Arbejdstilsynet tilstrækkelige beføjelser.

Dertil kommer, at Arbejdstilsynet efter stk. 1 i § 77 kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks. Der erindres i den forbindelse om, at en eventuel anke af et strakspåbud ikke har opsættende virkning.

DA har på det opklarende møde med Arbejdstilsynet den 29. september 2008 efterlyst eksempler på situationer, der skulle nødvendiggøre en ny hjemmel til at kunne kræve iværksættelse af midlertidige foranstaltninger i forbindelse med afgivelse af undersøgelsespåbud efter § 21 i loven. Det har for Arbejdstilsynet kun været muligt at nævne nogle meget få og ikke overbevisende, teoretiske eksempler, der efter DA's opfattelse ikke kan retfærdiggøre så vidtgående beføjelser, som forslaget lægger op til. Der bør i givet fald foretages en nærmere præcisering af under hvilke omstændigheder den foreskrevne beføjelse tænkes anvendt.

Der er risiko for, at mindre erfarne tilsynsførende ved alvorlige fejlskøn vedrørende mistanke om akut betydelig fare kan påføre virksomhederne betydelig omkostninger, som efterfølgende viser sig helt ubegrundede. Det skal have i erindring, at det foreslåede påbud nok kan ankes, men anken har ikke opsættende virkning. Arbejdstilsynet vil i sådanne tilfælde have alvorlig risiko for at pådrage staten et efter omstændighederne betydeligt erstatningsansvar

DA må på det foreliggende grundlag alvorligt advare mod at indføre den foreslåede bestemmelse. Behovet er ikke til stede, og det vil medføre stor usikkerhed og betydelig risiko for strid om ansvaret for afholdelse af uberettigede omkostninger ved midlertidige foranstaltninger.

Ad Præcisering af bygherrens pligter m.v. – Implementering af byggepladsdirektivet (opfølgning på åbningsskrivelse fra EU-kommissionen) m.v.

DA har forstået og fået bekræftet på det afklarende møde den 29. f.m. med Arbejdstilsynet, at samtlige foreslåede ændringer i loven – bortset fra den om

koordinatoruddannelsen - hænger sammen med den efter EU-kommissionens opfattelse manglende implementering af byggepladsdirektivet.

Idet DA forventer, at der under det kommende regeludvalgsarbejde om den nærmere gennemførelse af de foreslåede lovændringer bliver lejlighed til at vurdere åbningsskrivelsens indhold nærmere, ligeså vel som der bliver mulighed for at drøfte/fastsette de bagatelgrænser, som direktivet lægger op til, har DA på nuværende tidspunkt ingen bemærkninger til denne del af lovudkastet.

Ad Implementering af maskindirektivet med henblik på at sikre hjemmel til bl.a. at forbyde eller begrænse markedsføring af farlige maskiner m.v.

DA lægger til grund, at der er tale om forslag, der i det hele er nødvendige som led i en konkret gennemførelse af maskindirektivet, og kan derfor give tilslutning til forslaget.

Ad Præcisering af hjemmel til at træffe afgørelser samt justering af betingelser for rådgivningspåbud, smiley-ordning og bøder

Overskriften og bemærkningerne til dette forslag giver umiddelbart indtryk af, at der er tale om en mindre præcisering angående hjemler, som Arbejdstilsynet allerede har.

Der er imidlertid, som også Arbejdstilsynet har bekræftet på det afklarende møde herom den 29. f.m., tale om et forslag, der indebærer betydelige både principielle og praktiske konsekvenser af væsentlig rækkevidde.

Hertil kommer, at det foreslåede nye afgørelsesbegreb efter DA's vurdering fremstår særdeles uklart i henseende til indhold og virkninger og i alle tilfælde giver anledning til en række spørgsmål af retssikkerhedsmæssig karakter, der nødvendigvis bør besvares, før de foreslåede ændringer måtte træde i kraft.

Disse spørgsmål vedrører generelt først og fremmest forholdet mellem det foreslåede nye afgørelsesbegreb og grundlaget for sådanne afgørelser og de generelle regler i forvaltningsloven samt gældende forvaltningsretlige grundsatninger og principper.

Der blev på det nævnte afklarende møde den 29. f.m. stillet en række spørgsmål, der havde til formål at tilvejebringe den nødvendige klarhed over forslagets indhold og rækkevidde. DA må med beklagelse konstatere, at dette ikke lykkedes.

Det er DA's klare opfattelse, at det ikke vil være forsvarligt at fremsætte et lovforslag, der på centrale områder giver anledning til en betydelig usikkerhed. DA skal derfor opfordre beskæftigelsesministeren til at sætte denne del af lovforslaget i bero med henblik på en fornyet grundig overvejelse og drøftelse med arbejdsmarkedets parter.

Med disse generelle bemærkninger skal DA om de enkelte foreslåede elementer anføre:

Med forslaget tænkes indført en helt ny form for afgørelser, nemlig en afgørelse om en konstateret lovovertrædelse (f.eks. ingen APV) under tidligere tilsynsbesøg, som er bragt ud af verden, inden Arbejdstilsynet har nået at give et påbud. Forud for sådanne afgørelser har virksomheden fået et varsel om, at Arbejdstilsynet agter at give et påbud. Inden afgørelsen om påbudsstedelse er truffet, har virksomheden meldt tilbage på høringskrivelsen, at manglen er udbedret.

Da det ikke giver mening at påbyde forhold, der er bragt i orden, og da Arbejdsmiljøklagenævnet har statueret, at Arbejdstilsynet i sin afgørelsesvirksomhed har pligt til at tage hensyn til de fakta, der foreligger på afgørelses-tidspunktet, vil Arbejdstilsynet i stedet træffe afgørelse om, at der har været en overtrædelse under tidligere tilsynsbesøg.

Afgørelsen skal naturligvis - og også efter det af AT oplyste - leve op til de gældende forvaltningsretlige principper, herunder partshøring, begrundelse og vejledning om klageadgang.

Formålet med det nye afgørelsesbegreb er først og fremmest at "kunne føre regnskab" i form af antal afgørelser over en virksomheds lovovertrædelser, således at alle lovovertrædelser – også dem der er bragt ud af verden inden påbud gives – kan give anledning til det, virksomheden klart opfatter som negative reaktioner. Det vil være rådgivningspåbud, hvor virksomheden nemt kan få udgifter til en autoriseret rådgiver, af størrelsesordenen 25.000 kr., røde eller gule smiley, skærpede bøder ved flere eller gentagne overtrædelser.

Efter DA's opfattelse vil ændringerne klart blive opfattet som et signal om, at der lægges mere vægt på straffe og sanktioner end der lægges vægt på hurtige forbedringer af arbejdsmiljøet, således at loven holdes. DA finder denne prioritering helt forkert og vil advare mod de påtænkte ændringer.

DA vil samtidig opfordre til, at bemærkningerne til forslaget, såfremt det opretholdes, ændres betydeligt, således at det tydeligt fremgår, at der er tale om væsentlige indholdsmæssige ændringer og ikke blot præciseringer af eksisterende hjemler. Andet vil efter DA's opfattelse være vildledende.

Ad Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

I det fremsendte udkast omtales konsekvenserne for erhvervslivet kun meget kortfattet, når der ses bort fra forslagene om bygherrens pligter m.v., idet det for så vidt angår de administrative konsekvenser blot anføres, at ændringerne forventes ikke at give anledning til nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Om de økonomiske konsekvenser anføres det tilsvarende, at ændringerne forventes ikke umiddelbart at give anledning til nævneværdige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

DA finder det påfaldende, at dette kan fastslås på baggrund af indholdet af de pågældende forslag, herunder hjemmel til midlertidige foranstaltninger i forbindelse med undersøgelsespåbud og forslagene om Arbejdstilsynets beføjelser til at træffe en ny form for afgørelser, der får konsekvenser for antallet af rådgivningspåbud og smiley-ordningen.

DA har på forespørgsel herom til Arbejdstilsynet forstået, at det hang sammen med, at de nye beføjelser kun ville blive anvendt i meget begrænset omfang. DA skal anmode om, at dette klart fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Sammenfatning

Sammenfattende vil DA opfordre til, at forslaget om hjemmel til påbud om midlertidige foranstaltninger helt droppes af de grunde, som vi har fremhævet i de forudgående bemærkninger, og at forslaget om præcisering af Arbejdstilsynets beføjelser sættes i bero med henblik på videre overvejelse og drøftelse med arbejdsmarkedets parter. Endvidere bør hensigtsmæssigheden af forsla-

get om en fordobling af bøderne i tilfælde af alvorlig personskade grundigt overvejes endnu engang. DA kan ikke støtte forslaget.

Side 5

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Sign. Thomas Philbert Nielsen